

Tasavallan presidentin asetus Suomen ulkomaanedustustojen sijaintipaikoista ja konsulipalveluiden järjestämisestä ulkoasiainhallinnossa annetun tasavallan presidentin liitteen muuttamisesta

1. Tausta

Ulkoasiainhallintolain 11 §:n 1 momentin mukaan diplomaattisten edustustojen, lähetetyn virkamiehen johtamien konsulaattien ja näihin kuuluvien erillisten toimintayksikköjen, ulkoasiainhallintolain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen edustustojen mukaan lukien, sijaintipaikoista säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Konsulipalvelulain 1 §:ssä säädetään konsulipalvelulain soveltamisalasta. Konsulipalveluita ovat sekä konsulipalvelulaissa että myös muussa lainsäädännössä Suomen edustustojen tehtäviksi säädetty viranomaispalvelut.

Konsulipalvelulain (970/2014) 9 §:n mukaan konsulipalvelulain ja muun lainsäädännön mukaisia konsulipalveluita antavat suurlähetystöt, lähetystöt, pääkonsulaatit, konsulaatit, varakonsulaatit ja konsulitoimipaikat. Tasavallan presidentin asetuksella voidaan säätää, että jonkin edustuston konsulipalvelut tai osan niistä antaa toinen edustusto kuin se, joka muutoin olisi toimivaltainen palvelun antamaan. Palvelut hädänalaisessa asemassa oleville sekä muut vastaavat konsulipalvelut antaa kuitenkin se edustusto, jota kulloinkin kyseessä olevan tilanteen vakavuus ja kiireellisyys edellyttää.

Konsulipalvelulain 9 §:n asetuksenantovaltuuden nojalla on annettu 1.9.2015 voimaantullut tasavallan presidentin asetus Suomen ulkomaanedustustojen sijaintipaikoista ja konsulipalveluiden järjestämisestä ulkoasiainhallinnossa (613/2015) (jäljempänä tasavallan presidentin asetus). Tasavallan presidentin asetuksella säädetään Suomen ulkomaanedustustojen sijaintipaikoista ja konsulipalvelujen antamisesta niissä.

2. Asetuksenantovaltuutus

Konsulipalvelulain (970/2014) 9 §:n 1 momentin mukaan konsulipalvelulain ja muun lainsäädännön mukaisia konsulipalveluita antavat suurlähetystöt, lähetystöt, pääkonsulaatit, konsulaatit, varakonsulaatit ja konsulitoimipaikat. Tasavallan presidentin asetuksella voidaan säätää, että jonkin edustuston konsulipalvelut tai osan niistä antaa toinen edustusto kuin se, joka muutoin olisi toimivaltainen palvelun antamaan. Palvelut hädänalaisessa asemassa oleville sekä muut vastaavat konsulipalvelut antaa kuitenkin se edustusto, jota kulloinkin kyseessä olevan tilanteen vakavuus ja kiireellisyys edellyttää.

Konsulipalvelulain 9 §:n 1 momentti sisältää valtuuttavan säännöksen siitä, että tasavallan presidentin asetuksella voidaan säätää, että jonkin edustuston konsulipalvelut tai osan niistä antaa toinen edustusto kuin se, joka muutoin olisi toimivaltainen palvelun antamaan.

3. Nykytila

Suomen Houstonin pääkonsulaatti on perustettu 1.7.2025 voimaantulleella tasavallan presidentin asetuksen muutoksella (207/2025). Alkuvaiheessa Suomen Houstonin pääkonsulaatti on toiminut väliaikaisissa toimitiloissa ja muut kuin konsulipalvelulain 9 §:n mukaiset konsulipalvelut on annettu New Yorkin pääkonsulaatissa. Houstonin pääkonsulaatti on siten antanut perustamisestaan lähtien konsulipalvelulain 9 §:n mukaisesti palvelut hädänalaisessa asemassa oleville sekä muut vastaavat konsulipalvelut. Houstonin pääkonsulaatin pysyvät tilat valmistuvat helmikuuhun 2026 mennessä, mikä mahdollistaa myös muiden konsulipalvelujen antamisen kuten esimerkiksi passi- ja notaaripalvelujen antamisen.

Houstonin pääkonsulaatin toimipiiri käsittää seuraavat osavaltiot: Alabama, Arkansas, Kansas, Louisiana, Mississippi, Missouri, New Mexico, Oklahoma ja Texas.

4. Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Asetuksella ehdotetaan säädettävän, että Suomen Houstonin pääkonsulaatti aloittaisi 16.2.2026 lukien konsulipalvelujen antamisen pääkonsulaatissa lukuun ottamatta oleskelulupapalveluja, jotka jatkossakin annettaisiin New Yorkin pääkonsulaatissa.

Esitetään, että asetuksen liitettä muutettaisiin siten, että Suomen Houstonin pääkonsulaatti antaisi konsulipalvelut toimipiirissään lukuun ottamatta oleskelulupapalveluita. Oleskelulupapalvelut annettaisiin jatkossakin Suomen New Yorkin pääkonsulaatista.

5. Asian valmistelu

Tasavallan presidentin asetus on valmisteltu virkатыönä ulkoministeriössä. Tasavallan presidentin asetus on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastusyksikössä.

Asetusehdotus ja siihen liittyvä muistio ovat olleet lausunnolla 26.11. – 31.12.2025 välisen ajan verkkopalvelussa www.lausuntopalvelu.fi. Lausuntoaika on ollut alle kuusi viikkoa, koska tavoitteena on saada konsulipalvelujen antaminen Houstonin pääkonsulaatissa alkamaan 16.2.2026 lukien. Esityksellä parannetaan konsulipalvelunsaajien mahdollisuuksia konsulipalvelun saamiseksi, minkä vuoksi valmistelussa on arvioitu lyhyempi lausuntoaika riittäväksi.

Esityksestä pyydettiin lausuntoa seuraavilta tahoilta: Tasavallan presidentin kanslia, valtiovarainministeriö, sisäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Maahanmuuttovirasto, Digi- ja väestötietovirasto, Suomi-Seura ry, Ulkoasiainhallinnon virkailijajyhdistys sekä UH-Akava.

Valtiovarainministeriö, sisäministeriö ja Maahanmuuttovirasto ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa esitykseen. Digi- ja väestötietovirasto ilmoitti lausunnossaan, ettei sillä ole huomautettavaa esitykseen.

6. Esityksen pääasialliset vaikutukset

6.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksen pääasialliset taloudelliset vaikutukset ovat seurausta konsulipalvelujen antamisen aloittamisesta Suomen Houstonin pääkonsulaatissa. Taloudellinen vaikutus kohdistuu ulkoasiainhallintoon.

Konsulipalvelujen antamisen aloittamisesta Houstonin pääkonsulaatissa aiheutuvat lisämenot valtiolle muodostuvat niistä pysyvistä kustannuksista, joita syntyisi konsulipalvelujen aloittamisesta Houstonin pääkonsulaatissa. Pysyvä kustannus aiheutuisi konsulipalvelujen aloittamisesta aiheutuvasta lisätyöstä.

Tasavallan presidentin asetuksen muutoksen jälkeen arvioidaan konsulipalvelujen hakijoita tulevan Suomen Houstonin pääkonsulaattiin asioimaan henkilökohtaisesti arviolta noin 300–400 vuodessa. Arvio perustuu Suomen New Yorkin pääkonsulaatista saatuihin tietoihin siitä, kuinka paljon asiakkaita on aikaisemmin asioinut New Yorkin pääkonsulaatissa Texasin alueelta. Vuosittaiseen

konsulipalvelujen määrään vaikuttavat kuitenkin monet tekijät ja vuosittainen toteuma annettavien konsulipalvelujen määrässä voi vaihdella ja asiakasvolyyymiä Suomen Houstonin pääkonsulaatissa on siten vaikea ennakkollisesti arvioida.

Vuosittaiseksi lisätyön määräksi edustustossa on arvioitu 0,5 henkilötyövuotta, mikä edellyttäisi yhden puolipäiväisen konsulivirkailijan palkkaamista edustustoon. Edustuston tarvitseman henkilöstötarpeen kattaminen aiheuttaisi siten noin 30.000 euron vuosittaiset kustannukset.

Kertaluontoisia kustannusvaikutuksia aiheutuisi ulkoasiainhallinnolle pääkonsulaattiin asennettavien toimistolaitteiden kuten esimerkiksi viisumitulostimen ja sormenjälkilukijan hankinnasta. Kustannus olisi arviolta enintään noin 2 000 euroa. Toimitilojen ja tietojärjestelmien osalta konsulipalvelujen aloittamisella ei olisi kustannusvaikutuksia.

Vuotuiset pysyvät kustannukset on sisällytetty ulkoasiainhallinnon toimintamenoihin momentille 24.01.01. Kertaluonteiset menot edustuston perustamisesta on sisällytetty momenteille 24.01.01 Ulkoasiainhallinnon toimintamenot ja 24.01.74 Talonrakennukset.

Konsulipalvelun saajan asemaan konsulipalvelujen antamisen aloittaminen Houstonin pääkonsulaatissa vaikuttaa taloudellisesti siten, että Texasin alueella oleskelevan konsulipalvelun saajan matkakulut konsulipalvelun saamiseksi pienenevät.

Kokonaisuutena arvioiden esityksen taloudelliset vaikutukset ovat vähäisiä.

6.2 Vaikutukset konsulipalvelunsaajien asemaan

Konsulipalvelujen antamisen aloittaminen Houstonin pääkonsulaatissa vaikuttaa Houstonin toimipiirissä oleskelevien konsulipalvelun saajien asemaan siten, että suomalaiset viranomaispalvelut kuten esimerkiksi passin myöntäminen olisi mahdollista hoitaa jatkossa myös Suomen Houstonin pääkonsulaatissa. Näin ollen esitys tukee oikeutta saada asiansa käsiteltyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä viranomaisessa. Vaikutukset olisivat siten positiivisia konsulipalvelun saajan asemaan.

6.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Konsulipalveluiden antamisen aloittaminen Houstonin pääkonsulaatissa lisäisi pääkonsulaatin työmäärää ja vastaavasti se vähentäisi New Yorkin pääkonsulaatin työmäärää Houstonin toimipiirissä olevien konsulipalvelunsaajien siirtyessä asioimaan Houstonin pääkonsulaatissa.

7. Voimaantulo

Asetusmuutos ehdotetaan tulevan voimaan 16 päivänä helmikuuta 2026.